

Prietenul meu Gyuri

De Robi Eibenschutz

Israel, 2013

La Scoala de 7 ani nr. 3 – Timisoara

In anul 1957 am inceput sa invat la Scoala de 7 ani nr. 3, Timisoara, unde l-am intilnit pe elevul Gheorghe Lusztig, pe Gyuri care mi se parea, cu mintea mea de atunci, iesit din comun din cauza ca stia sa dea raspuns la toate intrebarile tuturor dascalilor. Raspunsurile si comentariile lui erau deosebite calitativ si cantitativ mai ales la orele de matematica. Matematica o preda un mare profesor de scoala generala, pe nume Popovici Tiberiu. Cred ca acestui profesor Gyuri ar vrea sa-i multumeasca.

La sfirsitul clasei a VII-a urma examenul de admitere in clasa a VIII-a. Erau 2 discipline : limba romana si matematica. Deseori invatam impreuna cu Gyuri pe bancile din parcul Alexandru Sahia (Apollo). Il intrebam deseori pe Gyuri anumite probleme ce nu reuseam sa le rezolv si am observat ca el se ocupa de alte probleme. Atunci l-am intrebat : Ce inveti tu ? Ce-s astea ? (tot felul de mazgalituri pe hirtie) "Eu caut o formula de rezolvare a ecuatiilor de orice grad", mi-a raspuns. "Si uitate ca am gasit formula de rezolvare a ecuatiei de gradul 2, a ecuatiei bipatrate si a ecuatiei reciproce."

Despre aceste 3 feluri de ecuatii urma sa invatam ulterior la scoala medie.

Invatand cu Gyuri am reusit la examenul de admitere in clasa a VIIIA.

La Scoala Medie nr. 5 – Timisoara

Aceasta a fost scoala unde mi-a fost dat sa continui sa invat impreuna cu acest geniu, Gyuri. La acest liceu el s-a afirmat la toate disciplinele, fiind unul dintre cei mai buni elevi ai clasei. La matematica regretatul profesor si diriginte Irimin Chelu l-a remarcat foarte repede si spunea mereu ca Gyuri va ajunga o somitate. Si nu a gresit. Pentru el teza trimestriala la matematica era o joaca. Timpul afectat tezelor era de regula cca. 2 ore , iar lui Gyuri ii trebuiau cel mult 15 minute. In clasa a XI-a a fost scutit sa mai dea teze la matematica caci primea 10 din oficiu.

Partea stanga: Lusztig G., randul doi, al doilea din stanga; Eibenschutz R. randul trei, ultima pozitie.

Intr-o buna zi profesorul de sport regretatul Marius Lugojan i-a sugerat sa gaseasca o solutie pentru un stadion pentru competitii de atletism, astfel ca startul la probele de : 200 m, 400 m, 4x100 m, 4x400m etc. sa fie pe aceeasi linie si nu gradat in spatiu. Gyuri a spus profesorului de sport ca un asemenea stadion va avea forma cifrei " 8". Cu asta prof. Marius Lugojan nu a fost de accord, asa ca Gyuri si-a intrerupt calculele!

Fiind elev in clasa a X-a, Gyuri isi ajuta sora mai mare Eva care isi pregatea lucrarea pentru examenul de stat ca absolventa a facultatii de matematica din cadrul Universitatii din Timisoara. Ceva cu totul extraordinar!

Gyuri participa la Olimpiadele de matematica locale, regionale, nationale si internationale.

Am avut cinstea de a participa la discutii contradictorii dintre Gyuri Lusztig si Gyuri Eckstein un alt geniu in matematica. Cei doi desenau triunghiuri si scriau formule cu varful pantofilor pe caldarim.

Tin minte ca intr-o zi, liceeni fiind, am participat la un "jur", adica la o petrecere. Dansam, mincam cite ceva beam cite ceva si jucam jocuri.

Eram in timpul unui dans la care participa si Gyuri si la un moment dat si-a parasit partenera de dans, a scos din buzunar stiloul lui chinezesc si un bilet de tramvai pe care a rezolvat o anumita problema si a exclamat : "Am reusit!"

Examenul de maturitate l-a luat cu nota 10.

Dupa absolvirea Scolii Medii

Dupa terminarea liceului, drumurile noastra s-au despartit : Gyuri s-a dus la Bucuresti la Facultatea de Matematica. A absolvit aceasta facultate avind multe note de "10 cum laude".

In anul trei de facultate, in vacanta de vara, a tinut conferinte diferitelor cadre didactice de la facultatea de matematica Timisoara. In vara anului 1969 m-am intilnit intimplator pe strada cu Gyuri , am depanat amintiri si l-am intrebat ce planuri are. Mi-a raspuns ca in septembrie 1969 trebuie sa se inroleze in armata la Bacau. Am trait o uriasa bucurie caci si eu urma sa fac armata la Bacau exact in aceesi perioada si la aceesi unitate militara. I-am spus ca o sa avem mult timp de vorbit caci drumul Timisoara-Bacau cu trenul e lung.

Dar iata ca acest plan a esuat . Eu i-am dat telefon , a raspuns sora lui Eva care mi-a spus ca Gyuri e dus si ca nu va veni cu mine la armata. Atunci el era deja in USA!

As dori sa mai adaug o amintire trista. Tatal lui Gyuri, pe nume Lusztig Acatiu (Akos) era foarte bolnav, se gasea pe patul de moarte. Gyuri fiind student la Bucuresti a aflat si a ajuns acasa foarte repede. Citeva minute dupa ce s-au imbratisat, tatal lui s-a stins din viata.

In anul 2000 l-am avut ca oaspete pe Gyuri care venise in Israel. De atunci nu ne-am mai vazut, dar tinem legatura.

<http://math.mit.edu/people/profile?pid=164>

George Lusztig

Room E17-432
Phone: x3-4398
gyuri@math.mit.edu

***Abdun-Nur Professor of Mathematics
Group Representations, Algebraic Groups***

George Lusztig is the Abdun-Nur Professor of Mathematics. He joined the MIT mathematics faculty in 1978 following a professorship appointment at the University of Warwick, 1974-77. He was appointed Norbert Wiener Professor at MIT 1999-2009.

Lusztig graduated from the University of Bucharest in 1968, and received both the M.A. and Ph.D. from Princeton University in 1971 under the direction of Michael Atiyah and William Browder. Professor Lusztig works on geometric representation theory and algebraic groups. He has received numerous research distinctions, including the Berwick Prize of the London Mathematical Society (1977), the AMS Cole Prize in Algebra (1985), and the Brouwer Medal of the Dutch Mathematical Society (1999). In January 2008, Professor Lusztig was honored with the Leroy P. Steele Prize for Lifetime Achievement by the AMS, "for entirely reshaping representation theory, and in the process changing much of mathematics."

In 1989, Professor Lusztig was conferred Honorary Professor at the University of Cordoba, and in 1997 the Doctor Honoris Causa from the University of Paris VII. In 2003, he was awarded the Romanian National Order "Faithful Service" Grade of Commander. He was named Honorary Member of the Mathematics Institute of the Romanian Academy in 2005, and received the Diploma of Academic Merit by the Romanian Academy in 2007. Professor Lusztig is a Fellow of the Royal Society (1983), Fellow of the American Academy of Arts & Sciences (1991), and Member of the National Academy of Sciences (1992).

http://en.wikipedia.org/wiki/George_Lusztig